

რედაქცია

გადაცემის პრინციპები... კვლევის ქვეშე... ხელის-მოწერა... მადრიდის რედაქცია... ვ. რედაქციის „Дროზდ“ „Иверн“... „დროზდ“-„ივერნი“- უსსი... წელიწადში 6 თვეს... 14 მან... 9 მან... 5 მან... 3 მან... 7 მან... 4 მან... 2 მან.

დროზდ

გამოდის ყოველ-ღე ორშაბათს ბარდა

უსსი განცხადებისა

დღის ახლებით... თუ საჭიროება მოითხოვს... განცხადების მიღება... ცალკე ნაშრომად... დროსა... დღის ნაკად.

გაღწის ახანოები

ივანე მინაის-ძის მირზოების უვილებისა

(აღრე სახელმწიფო ახანოები რომ იყო, თთ. ბებუთოვების ახანოების შემოდ, ახანოების ქუჩა)

22 ღვინობისთვის გაიხსნა ახლად განწყობილი ახანოები სხვა-და-სხვა ნომრებით ფასი ცალკე ნომრისა 80 კ. და 1 მან. საათში, საოჯახო ნომრისა—1 მან. 50 კ. საათში. (3—2)

ტელეგრაფი

(„ახლანდელი ტელეგრაფის სააგენტოსი“)

კამბრპურლის ბირჟა, 30 ნოემბ.

ბანკის ბილეთები:	რან.	კაპ.
პირველი ვამოცემისა—	95	—
მეორესი — — — —	92	—
მესამესი — — — —	93	— 50
მეოთხესი — — — —	91	— 5
აღმოსავლეთის პირველი —	90	— 50
აღმოსავლეთის მეორე —	90	—
აღმოსავლეთის მესამე —	89	— 87 1/2
რუკრა, 1/2 იმპერიალი —	7	— 65

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:

პირველი სესხის — —	220	— 5
მეორე სესხის — —	215	— 25

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი — 25	— 81	პენსი
ბერლინი — — —	— —	პენსი
ბამბურლი — 220	— 62	ცენტი
პარიჟი — — 272	— 37	სანტიმი
მაგასის კერასინი — —	— —	—

„დროების“ ფელტონი, 5 ნოემბერი

ერთი ღე თონათი

ჩვენი ქართველობა ფრანკულურებს იმით ჰგავს სხვათა შორის, რომ ვეოგრაფია სუსტად იცის და ამიტომ საჭიროა თავშივე მოვიხსენიოთ: თონათი თფილისის მაზრის სოფელია, ქალაქიდან სამოც ვერსზე. სცხოვრებს იქ ას თექვსმეტი მოსახლობა, რომელთაგან ცხრაშეტი სომეხია.

ამ სამი ღლის წინააღ, წერა-პითხვის საზოგადოების მონდობილობით, მე შემხგდა ამ სოფელში წასვლა; უნდა შემეტყო როგორ უნდა გაეხსნა იქ „საზოგადოებას“ სკოლა, რომლის გაართვა ითხოვა სოფელმა. მონდობილების ასრულება მოხსენდება თავის ღროზე მმართველობას და საზოგადოებას. მანამ კი მინდა მკითხველს გაუნაწილო ის შთაბეჭდილება, რომ

ნამდვილი ცნობა ნიკოლოზ ბარათაშვილის გარდაცვალებისა

დაბადების წელიწადი ნიკოლოზ ბარათაშვილისა მე ვიცოდი თითონ იმისაგან. ხოლო წელიწადი გარდაცვალებისა სწორედ არ ვიცოდი, რადგანაც ნიკოლოზ ბარათაშვილი გარდაიცვალა თფილისის გარეთ შლი-ზავეტოლში. მე ვკითხე იმის ახლოს ნათესაებს და, ჩემ-და სამწუხაროდ, არცერთმა არ იცოდნენ ნამდვილად გარდაცვალების წელი ნიკოლოზ ბარათაშვილისა; ზოგნი ამბობდნენ 1846 წელსა, ზოგნი 1847 წელსა.

შემდეგ მე ვსთხოვე წიგნით ბატ. შლიზავეტოლის მაზრის უფროსს ბ. ს. შანძელს და იქაურის სობოროს მღვდელს მამა მიხეილ მძინაროვს და იმათგან ორივესგან მივიღე ერთ-ნაირი ცნობა:

ნიკოლოზ ბარათაშვილი არის დასაფლავებული სამხრეთის მხრით ეკლესიის ახლო (5 არშინზედ). სადაც ბარათაშვილი არის დაძარხული, იქ ყოფილა უწინ საზოგადო სასაფლაო, რომელიც დეკანოზს ბრიგოლ

მელიც მივიღე მე ამ ერთის ღლის მოგზაურობიდან.

მე რომ საღმე გადაკარგულ აფრიკის ქვეყანაში მივსულვიყავი და ერთი ღლე გამეტარებია, მგონი, ამაზე უფრო უცხოა, ამაზე უფრო ახლოს არაა ვნახედი, რაც ვნახე თონათში. სამეგრელო-იმერეთი, რომ იგივე საქართველოა, რომ მეგრელო-იმერელს იგივე ენა და იგივე სისხლი აქეთ ამას ლაპარაკი არ უნდა, მაგრამ რო დააკვირდე კაცი მართლ-მანეთის ცხოვრებას ერთის მხრით და სამეგრელო-იმერეთისას მეორე მხრით, იმათ ღის მითაზე უფრო მაღალი მზღვარი უზის შუა. რაღაც ბედი იყო, სოფელი ძალიან ახლოა, თითქმის პერანგის ამარა, ვნახე: ღხინი, ქორწილი, გაჭირება, საზოგადო საქმეზე სჯა, სოფლის ავლა-ღიდება, სახლი, ეკლესია სულს ყველაფერი გადამეშალა თვალ-წინ. ნახე მხოლოდ და ამბავს მოჰყევი.

ბასიანოვს, არქიერის ნება-ღართვით, ბალად გადაუტეხებია. ზოგი საფლავის ქვები ძირს დაუწევიათ და მიწა წაუყრიათ, ზოგი ქვები კი ამოულიათ საფლავიდან; ის ქვაც აღარა სჩანს, რომელიც ეკუთვნოდა ბარათაშვილის საფლავს, ხოლო რომელს ქვებშიაც ყოფილა ჩასმული მარმარილოს ფიცრები ზედ-წარწერით ეს ფიცრები ამოულიათ და (ეუნახავთ ეკლესიაში; ამათ შორის ბ. შანძელს და მამა მღვდელს მძინაროვს უპოვნიათ მარმარილოს ფიცარი, რომელზედაც აწერია რუსულად შემდეგი:

„Здесь похоронены прахъ Грузинскаго князя губернскаго секретаря Николая Мелитоновича Баратова, скончавшагося во шестомъ мѣсяцѣ на 29 году, 9-го Октября 1845 года.“

როგორც ამ წარწერიდან სჩანს, ჩემგან დაწერილი („დროება“, № 206) დაბადება ნ. ბარათაშვილისა (1816 წელს) სრულებით ეთანხმება.

მამა მიხეილ მძინაროვი მწერს, რომ როგორც იმას აჩვენა იქაურმა დამსწრემ დასაფლავებაში ბარათაშვილისა—ბ. პანაროვსკიმ, ენლა ჩვენის პოეტის საფლავი ბაღში იცნობა მხოლოდ იმითი, რომ იმაზედ არის ამოსული დიდი, მაღალი და მშვენიერი კიპარისის ხე, ყველათვის მწვანე ზაფხულ-ზამთარში...

გასტანტინე ქ. მამაცოვი. 1881 წ. 3 ნოემბერს, თფილისი.

თონათი, მგონია, ერთად-ერთი სოფელია მთელს საქართველოში, სადა არც ერთი „ქნაზო“ არ სახლობს. მთას გადმოღმა არ ვიცი კარგად, მაგრამ იმერეთში კი არც ერთი ისეთი სოფელი არ არის, სადა ან თავადი, ან აზნაური არ სახლობდეს. თონათელები ამიტომ არ არიან დაჩვეულნი იმ მონებას, რომელიც სხვა სოფლებში გლეხების თვისებას შეადგენს. ისინი სახლობენ სახელმწიფო მიწაზე და თუ თავისი გარდასახალი როგორმე თავიდან აიცილეს ცა იმათი ქუღია და მიწა მათი ქალამანი. ასეთი იყო ჩემი შთაბეჭდილება და ესევე მითხრეს სხვა მცოდნე კაცებმა ამ სოფლის მცხოვრებლებზე.

სახელმწიფო მიწა, თუმცა არა აქვს თონათს საკმაო, მაგრამ, როგორც არის, იმდენს პურს აძლევს სოფელს, რომ ჰყოფნის. პურს გარდა აქ არც ვენახია, არც ბაღი; შუშა სოფელს არა აქვს გასაყიდი და ტყე-

ახალი ამბები.

ღღეს, 5 ნოემბერს, საღამოს 8 საათზე სამხედრო შტაბის ზღაში დანიშნულია საერთო კრება ძავეკისის ზეოგრაფიულ საზოგადოებისა, რომელზედაც სხვათა შორის, ბ-ნი სტენნიცი შემდეგს ორს საგანზე ილაპარაკებს: რუსეთსა და მსხალოს შუა ახალს სამხედროზე და ფრანკუზის მეცნიერის შლიზე რეკლიუს „ძავეკისის გეოგრაფიაზე“.

ჩვენ გვაცნობებენ, რომ თფილისის მაზრის სამღვდლოთა დეპუტატების კრებას, სხვათა შორის, გარდაუწყვეტია, რომ 110,000 (ას ათი ათასი) მან. მოაგროვიან თავის შორის სასულიერო სასწავლებლისათვის სახლის ასაშენებლად; თვითონ სახლი კი მერაზე უნდა ააშენონ მერის ეკლესიის ადგილზე. ძრება ამ ქამად ამ ფულის გაწერისათვის მუშაობს.

შეაცნობებენ აგრეთვე, რომ სამღვდლოებათა კრებას ზემოხსენებულ სასულიერო სასწავლებლის გამგეობის წევრებად, მ. მ. პ. იმნაძესა და ი. სარიევის მაგიერად, ახალი პირები ამოურჩევიათ: სასულიერო სემინარიის ინსპექტორის თანაშემწე, მ. დი. ჯანაშვილი და მ. ნიკ. ძასრაძე.

რუსულ გაზეთებში დაბეჭდილია ბერლინიდან მიღებული ტელეგრამა, რომელიც გვაცნობებს, რომ ბერლინის სისხლის სამართლის პალატამ თ. შიორგი დ. შირსთავს მატყუარობისათვის (მოტყუებით ვაჭრისაგან ნივთე-

წყალი რომ აქეთკენ ღმერთს არ გაუჩენია,—თფილისიდან სამოცი ვერსი გავიარე და ნეტაი ერთი უბრალო ღლე, ერთი უბრალო გუბე დამენახა საღმე. მაშასადამე ამ სოფელს არც ტივით შეუძლია ისარგებლოს, არც თევზი აქვს. წისქვილს როგორ ჩიბიან ეს კი დამაწიწყდა შეკითხვა. საქონელი კი ბლომად ჰყავს სოფელს. ცხენის ჯოგი, ცხენის ფარა, ნახირი არც ერთ სოფელში არ მინახავს მართლში იმდენი, რამდენიც თონათშია.

შემოდ მოყვანილი ამბები მარტო ცნობისთვის მომყავს, ბალლასტად. ამ ფელტონის დანიშნულება არის წარმოადგინო მკითხველებს, როგორ შეარგო იღბალმა თონათის გლეხკაცს თავის ოფლით მოგებულნი ნაყოფი. ამ მხრით ეს სტატია ჩვენს ყოველ-ღლიურ და საყოველთაო საჭიროებას შეეხება. მიწიდან დავიწყეთ, რომელსაც

ბის გამართმევისათვის) ორის წლით საპრობილოში ჩასმა და პატივის ახლა გარდაუწყვეტაო.

მისახელეთ თავი მეროპაში რა-ლა!.....

* *

სამურზაყანოდამ გეწერენ, რომ წელს იქითკენ ისეთი კარგი მოსავალი იყო ჭირნახულისა, როგორც დიდი ხანია არ ყოფილაო.

იქიდანვე გეცნობებენ, რომ გავლილ სექტემბრის თვეში ვილაც მო-თამაშე — ჯამბაზები (?) მოვიდნენ ოქტომბერში, ერთი კვირა დარჩნენ, მაგრამ ხალხი ძალიან ცოტა დაიარე-ბოდა იმათ წარმოდგენებზე და ამის გამო, როგორც ცარიელები მოვიდნენ, ისეც დაბრუნდნენო.

„დროების“ კორექტირება

ქუთაისი, 31 ოქტომბერი. არა-ერთ-გზის წავიკითხეთ გაზეთებში, თუ რა გავლენა იქონია სოფლის ხალხზედ მეორედ-მოსვლის ამბავმა და რა ნაი-რის შიშით მოვლიან ქვეყნის დაქვე-ვას.

მოგესხნებათ, სოფლის ხალხი ყო-ველს ამ გვარს ამბავს და ჭორებს ადვილად დაიჯერებს, ათას ნაირად გადააკეთებს თავისებურად და ყოველ დღე უმატებს სხვა-და-სხვა რამ საში-ნელეს. მაღაქების მხლოვლად მცხოვრებლებს კიდევ არ სჯერათ ისე, რადგან ბევრი მათგანი დაიარება სა-ვაჭროდ თუ სამუშაოდ და კითხუ-ლობენ: „თუ მართლა დაიქცევა ქვეყანა?“ და როცა ბრუნდებიან, თავიანთ შინაურებს და მეზობლებს ეუბნებიან:

„— ტყუილი ყოფილა და ტყუილა ხმა დაჰყარესო, ქალაქში არაფერს სჯე-რაო. აი, რაგვარი ნასწაველი კაცია მაქსიმე ფერშალი! იმასაც გკითხე და ასე მიბრძანა: მხეცები ყოფილხართ,

ტყუილად არ ეძახიან დედა-მიწას. საკუთარს მიწაში, რომლისთვისაც ომონეთის გლეხ-კაცობა აძლევს ხა-ზინას 1,145 მანეთს (ეს მთელი სა-ხელმწიფო გარდასახალია) გლეხ-კაცს არ შეუძლია ერთი უბრალო წკეპელი მოსკრას, — ეს ხე და ეს წკეპელი ხელმწიფის არისო, ეუბნებიან გლეხ-კაცებს „აბიესიკები“ და ამ ბრძანე-ბის დარღვევისათვის ეს აგენტები შეუწყალებლად სტანჯავენ საწყალ გლეხ-კაცებს მომრიგებელ-მოსამართ-ლესთან და სხვა-და-სხვა შინაურული ჯარიმით.

მაგრამ ეს გარდასახალი და ეს შე-ვიწროება კიდევ არაფერია იმ შე-ვიწროებასთან და გარდასახალთან, რომელნიც სხვაგანთ ეწვეიან თონე-თელ გლეხ-კაცს. შევლაზე უფრო გა-საჭირი და ძვირი არის გლეხ-კაცის-თვის სოფლის მღვდელი.

იმერეთ-სამეგრელოში, ზუგდიდის მაზრაში მაგ., გლეხ-კაცი ერთ მანეთს აძლევს მღვდელს წლიურ გარდასა-ხადს და ორს თუ სამ მანეთს ჯე-

მაგისთანა სიცრუე როგორ გჯერა-თა!“

მაგრამ მიყრუებულს ადგილებში, მაგალითად, როგორც რაჭა, ლეჩხუ-მი და სხვ., თქვენი მტერი, შეშინე-ბული იყენენ ამ ამბით. შევლაზედ უფრო შეშინებული, როგორც მიამ-ბო ერთმა ლეჩხუმიდამ მოსულმა პა-ტივსაცემმა პირმა, ლილაშის საბლა-ლოჩინოშია თურმე ხალხი. ამის მი-ზეზი ყოფილა ადგილობრივი ბლა-ლოჩინი: თურმე მას ერთს უქმე დღეს, როდესაც ხალხი თავ-მოყრილი იყო საყდარში წირვის მოსასმენად, უქა-დაგნია ხალხისათვის: „ხომ გაიგეთ, რომ ქვეყანა უნდა დაიქცესო? რა-საკვირველია, დაიქცევა და ეს გასა-კვირველიც არ არის: ხალხი წახდით, ღეთის სასოება დაჰკარგედ, საყდარში აღარ დადინართ, მარხვას აღარ იწა-ხავთ, თქვენს მკვდრებს აღარ დაე-ძებთ, საკურთხეც აღარ დაგაქვთ მა-თის სულის მოსახსენებლად და თუ მოიტანეთ ხანდისხან, მისთანა სა-კურთხე მოგაქვთ, რომ მოსატანიც არ არის! ნაცვლად უწინდულის მსუ-ქანის ცხერისა, ინდაურებისა, ქამე-ბისა და ღორის ბეჭებისა, ეხლა მო-ათრევთ მისთანა გამხდარს წიწილას და გაქვავებულს ტაბლას, რომ მღვდლები ვერც კი სჭამენ შიშით, ყელში არ გაგვიხრდეს და არ დაგ-ეახროსო. აბა, იფიქრეთ კარგად, რასა ჰგავს ეს?! — თუ გინდათ, რომ ღმერთმა შეგვიწყნაროს და გვიხნას ამ მომავალის უბედურებისაგან, მოი-ქეცით ისე, როგორც ჩვენი ძველები იქცეოდნენო და სხვ.

შეგიძლიათ კარგად წარმოიდგი-ნოთ, თუ რა მოქმედება ექმნებოდა ხალხზედ ბლალოჩინის ამ ნაირს ქა-დაგობას... ხალხი დარწმუნდა, რომ ქვეყნის დაქცევის ამბავი მართალია და საშინელს მდგომარეობაში არის. მაგრამ მ. ბლალოჩინმა მარტო ეს არ დააჯერა ხალხს და გასცა თავის

რის-წერისა და მკვდრისთვის, თუ წლის განმავლობაში ოჯახში ჯვარი დაიწერა ვინმემ, ან გარდიცვალა ვინ-მე. ამის მეტი მღვდელს არცა რა შემოსავალი მრევლისაგან აქვს და არც სხვა ჯამაგირი ხაზინიდან (წრეულს შემდეგ კი ექნებათ).

ომონეთის მღვდელს კი გარდა სა-ხელმწიფო ჯამაგირისა თითოეულ კომლზე შემოუღის, წლიურად:

მრთი კ. დი პური და ხუთი ლიტრა ქერი. მარდა ამ წლიური შემოსავლისა, რომლის ფასზე ქვემოდ ვიტყვით, მღვდელს აქვს შემდეგი შემოსავა-ლი:

ჯვარის-წერაში ერთი თუმანი, ღსაფლაოებში ერთი თუმანი, შაქრის კურთხევაში ერთი მანეთი, ჯვრის-წერის დროს ეკკლესიის კა-რის გაღებაში ერთი მანეთი, ბეირგინში სამი აბაზი, ნათლისგან ჯვრის აღებაში სამი აბაზი, ნათელაში ნახევარი მანეთი,

საბლალოჩინოში ბრძანება: უქმე დღეს ხალხმა არ ივაჭროსო, არც სოფელში და არც ბაზარში შამოი-ტანონ რამეო. ამ ბრძანების შესრუ-ლებისათვის, მისივე განკარგულებით, ყველგან დარაჯები დაყენებული და თუ ნახეს, რომ უქმე დღეს ვინმე რამეს ჰყიდის და ან ბაზარში რამ მიაქვს გასასყიდათ, წაართმევენ და თავიანთ მრევლის მღვდელს წარუდ-გენენ, ვითომც ეკკლესიის სასარგებ-ლოდ!..

მოგესხნებათ, მუშა სოფლის ხალხი თავისუფალს დროს შოულობს მხოლოდ უქმე დღით და თუ რამ გასასყიდი ექმნებოდა, შამოიტანდა ლილაშის ბაზარში და გაჰყიდდა; ეხლა ეს აკრძალული აქვთ ბ. ბლა-ლოჩინის განკარგულებით. მუშა-კაცი დღეში ორი და სამი აბაზი ღირს და ერთი ქათამის ექვს შაურად გაყიდვა-ში რომ ერთი მუშა-დღეს გააძლი-ნოს, რა სარგებლობას ნახავს?

მს განკარგულება ლილაშის ბლა-ლოჩინისა მეტად მაკვირებს... შრი-ებს არ აძლევს მხოლოდ ნებას შათი სჯული, რომ უქმე დღეს ივაჭრონ, თორემ შრისტეს სარწმუნოება არ გვიკრძალავს უქმე დღით ვაჭრობას. ამ გვარის განკარგულებით შევიწ-როებულნი ლილაშის საბლალოჩინ-ოში მცხოვრებლები ერთმანეთს შესხივან თურმე: ამხედ უფრო მეტი მეორედ-მოსვლა და ქვეყნის დაქცევა როგორღა შეიძლება, ბლა-ლოჩინმა და მღვდლებმა პოლიციუ-რი უფლება დაიკავეს ხელში და ამის-თანა ტანჯვაში ჩაგვყარეს, გასაძლი-სი აღარ გვაქვსო. რომ მართლა მა-ლე დაიქცეოდეს ქვეყანა, ის გვირჩე-ვნი; გადავრჩებით ბარემღა ამ ტან-ჯვას!

ზასაკვირველია, რატომ ადგილობ-რივი ადმინისტრაცია არ მიაქცევს ყურადღებას ამ გვარს ბლალოჩინის უწყსო და უმართლო განკარგულებას

ზიარებაში 15-20 კაპეიკი, წყალ-კურთხევაში და სააღდგო-მოდ ვარიების, კვირცხების და ლავა-შების ფასად თითოეულ ჯერ ორ-ორი აბაზი,

ბზობის ზურგიელიდან ორი აბა-ზი და სახლის გასანათლი ერთი აბაზი.

რომ ყველა შემოსავალი ვიანგა-რიშოდ და ხორაგეულობა ფულზე გადაიღოთ მღვდელს წელიწადში ასი თუმანი მეტი ეძლევა და ამასთან ეს მღვდელი სარგებლობს მიწით, რომ-ლის ფასი, ხაზინაში შესატანი, გლე-ხობას აწევა. მრთი სიტყვით მღვდლის შენახვა ისე უმძიმთ საწყალ თონე-თელ გლეხებს, რომ ერთმა მათგანმა მართლა შემომჩივლა: ხელმწიფის გარდასახადს გაუძლებთ, ბატონო, მაგ-რამ მღვდელს კი ჩვენ ვერ აუვალ-თო.

იმერელ მკითხველს ქვემოდ ვა-ნუშარტებ რა არის შაქრის კურთხე-ვა, რა არის მანეთიანი ეკკლესიის კარის გაღება და მანამ ჩამოვთვლი

და არ აუხსნის ხალხს, რომ ბლალო-ჩინს არა აქვს ნება, რომ სოფლებ-ში დარაჯები დააყენოს, შეაწუხოს გამველელ-გამომველელი და აუკრძალოს მცხოვრებლებს რაიმე ხორავის შემო-ტანა ბაზარში და ვაჭრობა!

დ. ლ.

წერილი რედაქტორთან.

მ. ხ. ბ. რედაქტორა!

მს მეორეჯელ არის, რომ ჩვენის სახელებით, ჩვენ-და დაუკითხავად სარ-გებლობენ რუსული ტრუჰპის აქტიო-რები. პირველად ბ. მსეტროვა გა-მოსცა აფიშა თავის ბენეფისში თით-ქმის ყველა ჩვენი ტრუჰპის არტის-ტების მონაწილეობით და მოატყუი-ლა საზოგადოება. მხლა ამავე გზას დადგომია ვილაც პოტოვიჩი, რომელ-საც დღეს დაუნიშნავს პრწრუენის თეატრში კონცერტი ჩვენი მონაწი-ლეობით, მაშინ როდესაც ჩვენ ამის თანხმობა არ გამოგვიცხადებია. თქვე-ნი გაზეთის საშუალობით, ჩვენ გვი-ნა და შევატყობინოთ პატივცემულ სა-ზოგადოებას, რომ არც ერთი არტის-ტი ქართული დასისა არ მიიღებს მონაწილეობას იმისთანა პირების წარ-მოდგენებში, როგორც არიან ზემო-მონხნებული ვილაც მსეტროვი და პოტოვიჩი. თუ ჩვენ პატივსაც ვცემთ ნიჭიერს რუსის არტისტებს, მაშინ ჩვენ ნებას მივცემთ, როგორც აქამ-დისინაც იყო, მონაწილეობა მიიღონ ჩვენმა არტისტებმა, მაგრამ მსეტ-როვის და პოტოვიჩისთანა არტის-ტებმა მოგვითვინონ, თუ ვერ დავებ-მარებით.

მართული თეატრის გამგენი { მ. ხაშიძე, მ. მესხი.

კულაველი ურიპი.

ამ მოკლე დროში ბევრი კორრეს-პონდენციები იყო თქვენს პატივ-ცემულ გაზეთში იმერეთიდან, ვითომ

აქ სხვა ხარჯს, რომელსაც სოფელი ეწევა.

სოფელი აძლევს:

მოსხ ურემში, რომელიც უნდა წარუდგინოს მთავრობას საჯარო ნიე-თეულების გადასატანად მანგლისადის 320 მანეთი. მს ურემები ოთხი თვის განმავლობაში „პრიუტში“ არიან გა-ჩერებულნი.

მოსხ სოფლის ყარაულს, ზაფხუ-ლობით, 320 მანეთი.

სოფლის მწერალს 30 მანეთი.

მამასახლისს სამი ლიტრა პური ან ერთი მუშა კომლზე. მენახირეს 7 ლიტრა პური მწველელში, შეიდი ლიტრა ქერი მშრალზე, ორი ლიტ-რა ქერი ხარზე.

მეხბორეს ხუთი ლიტრა პური.

მეჯოგეს შეიდი ლიტრა პური ცხენზე, ხუთი ლიტრა ქერი კვიც-ზე.

ახლა ჩაფარს ცალკე, მეველეს ცალკე, დიაკვანს ცალკე.

სულ რომ ერთად გამოვიანგარი-შეთ, რაც რამ ხარჯი არის სოფლისა,

კულაშელ ურიებს ქრისტიანის ბიჭის წვალბა მდომოდეს და ამ ხმას როგორც ქულაშის მცხოვრებლებზე, სხვა სოფლების მცხოვრებლებზედაც უდი შთაბეჭდილება და მღელვარება მოეწინააღმდეგებოდა და სამეგრელოში, განსაკუთრებით სუჯუნაში, სადაც პოლიცია იძულებული ყოფილიყო, გარეუღიყო ამ საქმეში ხალხის დასამშვიდებლად.

ურიები ქრისტიანის სახლს ხმარობენ, თუ არა—ამ საგანზედ ბევრჯერ იყო თქვენს გაზეთში ნათქვამი სარჩა მოდებამის ქალის და საჩხერელი ურიების საქმეზედ; რუსეთის გაზეთებშიაც აღიძრა ამანვე მსჯელობა, და ყველა ერთხმად ამბობდა ურიების სასარგებლოდ. დასასრულ, საქმის გარჩევის დროს შუთაისის ოლქის სასამართლოში და ოფილისის პალატაში რუსეთის გამოჩენილმა ექიმმა, პლექსანდროვმა საკმაოდ დაგვიმტკიცა, რომ ებ ცრუმორწმუნობა და საშინელი ცილისწამებაა. შემდგომ ამისა ყველა დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ურიები არ ხმარობენ ქრისტიანის სახლს, როგორც ცრუმორწმუნე ხალხს სჯეროდა წინედ.

მართალია, ყვენი გლეხები ყურნალ-გაზეთებს არ ჰკითხულობენ და არც უმრავლესი ჩვენი თავადაზნაურობა იტყვს თავს იმის კითხვით, მაგრამ ფანტიკებიც არ არიან, რომ ძალადობა იხმარონ და ურიები სდევნონ უბრალოდ. ჩვენი ხალხი, მართლაც ძალიან აღელვებულიც რომ იყოს, თუ ერთი-ორი კაცი გამოჩნდა და შეეგონა არას დროს უწყსოებას არ მოახდენს. იმერეთში და სამეგრელოში ყოველ სოფელში მოიპოვება რამოდენიმე პირი, რომელსაც საკმაოდ გავლენა აქვს ხალხზე და თვითონაც ესმის ეს ჭეშმარიტება, და არა მგონია, ჩვენში ამისთანა საქმეზედ პოლიციის გარევა საჭირო იყოს.

გამოვიდა, რომ წლიური გადასახადი სოფლისა ააწევს ხუთასს თუმანიდს, რომლის ანგარიშით თვეში თითოჯერ ვარაუდით მოუდის ოთხი თუმანიდამ ხუთ თუმანიდს.

მრთმა ღმერთმა იცის, როგორ უძლებენ საწყობები ამდენ გადასახადს იმ ცოტა შემოსავლის პატრონი, როგორნიც ისინი არიან.

მხლა ზნე-ჩვეულებას გადავავლოთ თვალი, რაკი მათი ავლა-დიდება ვნახეთ.

იმერელი კაცისთვის, ვიმეორებ, აქ სულ ყველა უცხო და საკვირველია იმათ სახლიდამ დაწყებული, რომელშია ცილის სინათლეს შესავალი გზა არა აქვს. მოვიყვან აქ ზოგიერთა ამ უცხო წესს, რომელნიც იმერელი მკითხველისთვის, მგონი, უნტერესო არ იქნებოდა. ზერ ზოგიერთა ზემოდ მოყვანილ ტერმინებს განვმარტავ.

რას ჰქვიათ შაქრის კურთხევა, ან ჰალავი, როგორ ეძახიან ამ კურთხევას?—მეფე რომ მოვა დედოფლის წაქაყვანად თან მოიტანს ერთ თავ შა-

ხლა მე მინდა ორიოდ სიტყვა კულაშელ ურიებზედ და იქაურ მცხოვრებლებზედ ვსთქვა.

კულაშელი ურიები იმ სოფლის და სხვა მახლობელ სოფლებში მცხოვრებლების ეკონომიურ მდგომარეობისათვის სწორედ წურბელები არიან. ქულაშში ცხერობს ურია არა-ნაკლებ ას ოცი კომლისა, ამათგანი შვიდი თუ რვა დიდის სავაჭროთ რუსეთში თუ სამზღვარ-გარეთ, დანარჩენი ჰყიდულობს ნისიათ საქონელს და დაქვს სოფელში ცანით თუ ტვირთით.

რა უღმრთოდ ესენი ხალხს ჰყვლევენ, ვერ წარმოადგენთ. ზერ ჩვენებურმა გლეხმაც არ იცის საქონლის ფასი და სანახევროდ ატყუებს ურია, თორემ სოფლის დედა-კაცებმა რა იციან.

ურიები ირჩევენ იმისთანა დროს, როცა გლეხი შინ არ არის და მარტოდედა-კაცებია, ფასს ერთი-ორად და სამად ახდენენ, არ შინში ატყუებენ, ათს თორმეტად და ხან თოთხმეტათაც უზომევენ. ურიებს დიდ საქებრად ყავსთ, ვინც უფრო გაქნილია ამ ხელობაში და კარგად გააცურებს ხელში არ შინს; ქათამს, კვერცხს, ინდაურს და ბატს ნახევარ ფასად ართმევენ, იმასაც ნემსით, უმარულით და ამ გვარებით გაისტუმრებენ; პურს სიმინდს, ღომს, ლობიოს, როგორც ურიას სურს, ისე მიირთმევენ, რადგან ამებებს ნაპარავად ჰყიდულობს დედა-კაცებისაგან, სწორედ მეათედ ფასად. საწყალი გლეხი ოფელში ცურავს, ისე მუშაობს; მოირთველებს თუ არა, იანგარიშებს—რა მოუნდება წლის ხარჯად და დანარჩენს გაჰყიდის სახელმწიფო გადასახადისათვის, თუ სხვა შინაურ საჭიროებისათვის დარწმუნებულია, რომ ახალ მოსვლამდინ სარჩო საკმაოდ აქვს; მაგრამ ეს იმედი ტყუილია ჩაუვლის: დადგება მისი თუ იენისი, გლეხის სასიმინდე-ბეღელში

ქარს, სხვა ნივთებზედაც შორის. მუხლ-მოკცილი წვეულები, ჩემწკრევიან ორ ფად, ჩისმენ შუაზე მეფე დედოფალს; მღვდელი მისცემს მათ სამთლებს, დაიკიდებს გულზე ოლარის მაგიერ სანაწილეს (ესეც უცხოა იმერეთის სამღვდლოებისათვის) და აკურთხებს ნიშანს. მერე მოვა მღვდელი, აიღებს შაქარს და დაიწყებს იმის განაწილებას. (შეა რომ ვერ იშოვა, ამ შემთხვევაში, თონთელმა მამამ, დაიკვანმა ეკლესიის გასადები ათხოვა და მღვდელმა ამ ხალხში დაიწყო შაქრის ტება. ზერ ბოლოსკენ, საცა უფრო დიდია შაქარი, მღვდელმა მოტება თავისთვის შაქრის მეოთხედი, გადასწია უბის ანაფორას და პერანგსა და ანაფორას შუა შეინახა. დანარჩენი დაუყო ხალხს, მაგრამ, უნდა გენახათ, როგორ შეჰყურებდა ხალხი იმ ერთი შაქრის ნატებს. ზოგი სწუნობდა, ზოგი ამბობდა მეორეს ჩემზე დიდი რად მიეცია, მე რა დავიშავეო, ზოგი იტაცებდა. მრთი სიტყვით სულ ბავშვური ქცევა

ორი ფუთი არაფერია; კვირობს ამ გარემოებას, როგორ შეეცდი ანგარიშშიო. ის თავის დღეში ფიქრად არ მოუფა, თუ შინაურებმა უფასოდ გაუყიდეს: საწყალი იძულებულია ან ცალი ხარი გაყიდოს, ან ისევე ური-საგან ისესხოს სიმინდის ფასი, რომ მოსავლამდინ ცალ-შვილი შეინახოს; ურია ერთ თუმანში ერთ მანეთს, ხელ-განაწყოს ეძახის, იმას გამოართმევს, ცხრა მანეთს მისცემს და ათად დაუწერს; სარგებელში ერთ თუმანში თვეში თითო დღე უნდა უმუშაოს, რითაც ურიას ნებავს; ხარით, ცულით თუ თოხით; ყანის მუშაობის დღეს ერთი უღელი ხარი და კაცი მანეთ ნახევარი ღირს, ამ ანგარიშით ათ მანეთზე სარგებელი თორმეტი მანეთი მიაქვს, თუ პირველ დაბარებისთანავე არ გამოცხადდა ურიასთან სამუშაოდ, ვაი მისი ბრალი, თუ მამასახლისისადმი მიაწია ურიის საჩივარი, ის ხომ თავისი მოსამართლეებითა და მწერლით და სხვა ამალით ესტუმრება გლეხს, ჯერ სადილს გააკეთებინებს, როგორც მისს თანამდებობას ეკადრება, ისეთს, შემდგომ ბახუსის ძალით შეზარხოშებული გასამართლებს; იმათ რამდენი დღე დაკლებია ურიას მოხმარება, იმდენს ორ დღეს ჯარიმად დაადებს ურიის სასარგებლოდ, ამ სიტყვასაც დაუმატებს: მეორედ არ ენახო ეს ურია შენი მომჩივარი ამ საქმეზედ, თორემ ვეღარ მომიჩივებ, ოჯახიანად ამოგაგდებო. ამისთანა სამართლის მომლოდინე გლეხი სულით და გულით ცდილობს წმინდათ შეასრულოს პირობა ურიასთან.

ამისთანა გარემოებით ურიები მდიდრდებიან ქულაშში და გლეხი ღარიბდება; მისი ოფლით ნაშრომი უფასოდ გადადის ურიების ხელში; თითქმის ყმად ვახანდეს ურიებმა გლეხები ფულის სარგებელში.

საუკეთესო მებატონების მამულიც

და ვართობა იყო ამ შაქრის კურთხევა და დარიგება.

რომ მოჩივრიან შაქრის კურთხევას, მეფე-დედოფალს ეკლესიაში წაიყვანენ. მღვდელი ჯერ თავის თუმანს აიღებს, მერე შევა ეკლესიაში გადა-მოუკეტავს კარს და სანამ მეფე კიდევ ერთ მანეთს არ მიაწვდენს, მანამ კარს არ გაუღებს.

მეტრიკულ წიგნებში ჩაწერისთვის კიდევ ცალკე იხდის დიდებული მეფე.

რო ვათავდება ქორწილი, გვირგვინს შინ გაატანენ სამი დღით. ჩვეულებად ჰქონიათ რამდენიმე დღე მეფე გვირგვინისანი დადიოდეს სოფელ-სოფელ. ამისთვის სამი აბაზი მამა მღვდელს.

ზოგბას ჰქონიათ ჩვეულებად მკვდაჩს ზვარაკი უკურთხონ და სხვათა შორის ზურგიელი მოიტანონ საულაფზე. მღვდელი ლოცვას წაუკითხავს გლეხ-კაცს, დაადებს ზურგიელს მტკაველს, ისევე იმ მსხვილი ბოჯოსკენ, და მოიჭრის თავისთვის.

სანახევროთ ურიების ხელში გადავიდა.

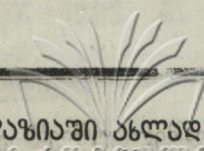
ურიები ცხოვრობენ შუა ქულაშში უპირველესს ქუჩაზედ მიქელაძეების წინ, ხონის და სამტრედიის გზატკეპნილი შუა ურიებში გაივლის. იმისთანა თქვენს მტერს, რა სუფთადაც ეს ქუჩა არის; რისი მძორი გინდა, რომ იქ არ ეგდოს ძაღლის, კატის და ცხენის; სასაფლაო იქვე ქუჩის პირზედ აქვთ. მინ არის ამ გარემოებას უურადლება მიაქციოს, პოლიციის პრისტავი თითქმის ყოველ-დღეს გაივლის ურიების ქუჩაზედ, მაგრამ ამისთანაებზედ ის ყურსაც არ იბრტყავს, ხალხის ჯან-მრთელობას ის რას დაეძებს, ან რა მისი საქმეა, იმას სხვა საქმეც ეყოფა სოფლებში! ძალიან სიმრთელის წილიწადი რომ იყოს, რომ მრთელს შუთაისის ლუბერიაში არაფერი სწეულება მოიძიებოდეს, ურიებში, სიბინძურის მიზეზით, ავადმყოფობა გამოუწყველია; ყვეილი, წითელა, მუცელა და საორმოცო (ტიფი), თუ ყველა არა, და ორი ეს სწეულება მოუღვევლია და გადადის ხალხზე და ხოცს უწყალოდ. არც არის მახლობლად ექიმი; ექიმის წამალი, თვალითაც არ უნახავთ, იმათი ექიმი ისევე იქაური ურიაა, ერთი მარჩიელი და ექიმი ხანამ ისხაკი და მეორე კიდევ ვიღაც ქალი. ეს ხანამ ისხაკი სამარჩიელი იქაურ სამღვდლოების სახლშიაც რომ მიჰყავდათ, მინახავს.

საჭიროა ყველა ამ გარემოებებს უურადლება მიაქციოს ქულაშის საზოგადოებამ და მონახოს ცხოვრების გასაუმჯობესებელი საშუალება:

პირველად, დაიჭიროს საკუთარი ექიმი; შვიდასი კომლი გლეხია ამ სოფელში, ასი კომლი თავადი, ისე აზნაური; ოც კომლამდინ სამღვდლოება, და ადვილად შეუძლიათ ერთის ექიმის ჯამაგირი, მახლობელი

ჯვარის წერის შემდგე, ღამე უნდა ნადიმში გაატარონ. დილა რომ გათენდება, მეფე (სულ თავისი გვირგვინისანი სპარსული ქუდით და ნაბლით) გაიძლოლივებს წინ მომღვრალ ბიჭებს ღოქის ღვინით და წვად-ღავით და რატველ მეალილოებად დადის სოფელ-სოფელ და თითო ქათამს სთხოვს მოსახლეთა. ჩვენში კი, სამეგრელოში, ამის მაგიერ, ჯვარის წერის მეორე დილას ერთი ჯირითი, ერთი ცეკვა, ერთი წიშანში სროლა, ერთი მაყრული, საზოგადო განცხრომა და მხიარულება.

მუდამ აუჩქარებელს, მუდამ გარემოებისგან ჩაგრულს და ტანჯულ გლეხ-კაცს მხიარულებაშიაც გულ-ნაკლულევიანობის და დარდის ბეჭედი აქვს დაჩენილი!

სოფლებიც შეუდგება ამ კეთილ საქმისთვის;

მეორე, გახსნან სოფელში სამხანაგო ბანკი და დაიხსნან გლეხები ურიების ხელიდან;

მესამე, შეადგინონ სამხანაგო საჯარო დეპო;

მეოთხე, იძულებული ჰყონ ურიები გასუფთავონ თავისი ეზო და ქუჩა, აანთონ რამოდენიმე ფარანი თვის სახლების წინ შეძლებულ ურიებში; გადიტანონ სასაფლაო სოფლის გარეთ;

მეხუთე, მოაუსონ ურიებს, მმართველობის დახმარებით, სოფელ-სოფელ საქონლის ტარება და ხალხის ყვლეფა იმ სოფელში მანც, რომელიც ოთხ-ხუთ ვერსზე ახლავს ურიებს და თუ უნდა გლეხს, ყოველთვის შეუძლია თვითონ შემოვიდეს და იყიდოს.

თუ თავადები ითაყვებნენ და წინ გაუძღვებიან ამ საქმეს, გლეხები დიდს სიამოვნებით აღმოუჩენენ ყოველ-გვარ თანაგრძობას და შემწეობას, ოღონდ თავი უნდა, რომ აღძრას და შეაგონოს ხალხს—თუ რა სარგებლობაა მათთვის ამ გვარების დაწესება.

კუდაშელი.

1 ნაკეპერი, თფილისი.

ბანსხალეზანი

თფილისის სახანაურ სკოლაში საჭირონი არიან ორი განათლებული აღმწრდელი ქალი მსურველს შეუძლიან თხოვნის შეტანა მოხსენებულ სკოლაში, რომელიც იმყოფება სოლოლაკსედ. (შველი ინსტიტუტის ქუჩა № 19).

თფილისის მაღალის გაგზავნილთა თფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ ამ ნომბრისთვის 13-სათვის, დილის 12 საათზე, იმის თან-დასწრებით იქნება ვაჭრობა ცხენების გარდასახადის იჯარით აღებაზედ, ვადით მომავალ 1882 წლის 1 იანვრიდან 1885 წლის 1 იანვრამდინ. და ამის გამო ვინც ამ იჯარის აღება ჰსურს, შეუძლიანთ დაწვრილებული პირობები ქალაქის გამგეობის (უჭრავის) კანცელარიაში ნახოს მუდამ დღე დილის 10 საათიდან 2 საათამდინ უკმდლებს გარდა. (3-2)

ჰქირავლება

სახლი ოთხი წმინდა ოთახით, სამხარეულთი და სარდაფით, ოქრომჭედების ქუჩაში, სახლი № 16, ფასი იკითხეთ იქვე. (3-2)

თექვსმეტ ოქრომბრიდამ ჩემს ხელში

გადმოვიდა ცხობრალური

სასტუმრო,

რომელიც არის მიხაილავის ხადის ეურში, ვანანცოვის ძეგლის პირ-დაპირ, ლინათანსკისა და ნარამანავის სახლებში. სასტუმროს არის ჩინებულად მოართული, აქვს საკმაო რიცხვი ნომრებისა ფასად მანეთიდან 5 მანეთამდე. ბუფეტისა და მოსამსახურის ყველანი კმაყოფილნი იქმნიან. სრული იმედი მაქვს, რომ თბილისის პატრიარქული სასტუმროსა და სწავლების მამართავს ჩემ სასტუმროს, რომელიც მის და სასამართლოდ ყველაფრით შემოიჭირა და უსათუოდ მისს ეურადდება და ამისაჩუქრებს

სადილი და ვახშამი მსურველთ შეუძლიან მიართვან განიგებისამებრ ყოველ-დღეობით ან თვეობით ძრეულ ხელ-მისაჩემ ფასად.

სასტუმროს გამგე

(15-10) ლეჰან ოლახერაული.

ისყიდება

- 15,000 თფიში 1 ხარისხისა, თითო 15 კაპ.
- 12,000 ბოლოს სტაქანი თითო 25 კაპ.
- 10,000 ბაკალი და სტაქანი თითო 10 კაპ.
- 10,000 ფადნასი და გასაღები თითო 15 კაპ.
- 10,000 ნეესი, 8 კ. 40-მდინ ასი.
- 10,000 ჰენსლი თაფის პრიბორით თითო 5 კაპ.
- 5,000 ბოთლი ჰორტვეინისა და ხეკესის თითო 1 მან.
- 2,000 არშინი კლიონკა 60 კაპ. 2 მან. არშინი.
- 2,000 დიუჟინი ყარანდაში და ყალობის ხელი 8 კ. 50 კაპ. დიუჟე.
- 2,000 გირვანქა ინდოეთის ბრინჯი 7, 8, 10 კაპ. გირვ.
- 1,000 გირვ. თვალთ-მაქცი ლე-ზიოშკა 50 კაპ. გირვ.
- 600 ინგლისის რეგულვერი 4 მან. 34-მდი.
- 300 ინგლისის თაფი თითო 20-100 მან.
- ღრაპი, მაული, ტრიკო, ალბომე-ბი, საზამთრო პალტოები, ქუდები, შარვლები და ტანსამოსი ნახევარ ფასად.

ინგლისის მაღალიაში.

(40-4)

ისყიდება

25% ნაკლებ მინამ სხვა ალგას ჩაი, კაკაო, შეკოლადი, ბისკვიტი, მურაბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქანი, ბაკლები, თეფშები, ჩაინიკები, სუდოკე-ბი, ფადნასები, პირის-სახანი, კლიტე-ები, სამურველი, ტანისამოსის საკიდი, გოკვები, დანები, კაღები, ქაღალდი, კანკერტები, რეგულვერი, კანანდაშები, თოფები, რეგულვერები, გრგები, ზღაშ-ჩები, ვანები, ჭამრები, საყელურები, კლი-ონკა, უნაგირები, ლაგები, უთაფი, ტანსტები, პირისსხოცი, ცხვირის-სახოცი, ხელქები, ტუალეტის საზონი, დუხები, შარბათი, ციტმატმანგუნია, ქინას ღვი-ნო, ჰორტვეინი, ხეკესი, კონიაკი და ათასი სხვ. რამეები.—ინგლისის მაღალიაში. იქვე ჩაი ვაჭრობათვის ნარ-დათ: თფითობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირვანქობით: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უბირველი ხარისხისა 2 მ.—წონა უქაღალდით.

თოფები 20-60 მან., ჩოკ-ბორ (choke bore) George Dau-ს ფაბრი-კადამ—120 მან. რეგულვერები 4-34 მან. და ბუდღავისა 11-20 მ. ქაღის უნაგირები 65 მან-დამ.; შეჭიდლის და-ნები ჩანგლებით 3 მან. 50 კაპ-დამ დუჟე, ალბომები ნახევარ ფასად, ფილ-ტრები და სხვ.

ყველასედ უმრავლესი ამოჩვენა თოფე-ბისა და რეგულვერებისა თფილისში. (100-35)

ი. მურადავის ვიზნის მაღალიაში ქუთაისში

მუდამ არის დამზადებული საკმაოდ ყოველ გვარი სასწავლო წიგნები, რომელნიც კი მოეთხოვებად სავაჟო და საქალეზო გიმნაზიებში, სახალხო და სამოქალაქო სკოლებში მოსწავ-ლეთა. არის აგრეთვე დიდ-ძალი სა-მოსწავლო და სკოლაში სახმარო ნივთები და მოთხოვნილებისა და-გვარად დახანული რეველები, ასი-5 მანეთი., მუზიკალური ნოტები, სხვა და სხვა საწერი ნივთები და მა-სალები უფრო იაფ ფასად, ვიდრე სხვაგან.

ძალაქს გარეშე მცხოვრებთა მოთ-ხოვნილებას მაღალია დაუყოვნებლივ ასარულებს და გამოგზავნის პირვე-ლივე წამომავალი ფოშითა. (50-15)

ინგლისის მაღალიაში აჩწრუნის გალვერეაში (Maison de confiance)

შეადარეთ ჩემი ჩაი ჩაის ყველგან — 1 მ. 10 კაპ.— 1 მ. 40 კაპ. — 1 ,, 20 ,, — 1 ,, 60 კაპ. — 1 ,, 40 ,, — 1 ,, 90 კაპ. — 1 ,, 60 ,, — 2 ,, 20 კაპ. — 1 ,, 80 ,, — 2 ,, 50 კაპ. საყუთესო 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩაის წონა—უქაღალდა, სხვაგან კი ქაღალდით. (100-55)

ინგლისის მაღალიაში ახლად მი-ღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უქუთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იყიდება: ჰარესინა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ.—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100-34)

ლონდონის მაღალიაში გამკრეფულს ბანკის ქვეშ დაარსებულია ნამდვილი ჩაი-გასასყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მა-გალითობ: თოფებისა, რეგულვერებისა, კლიტეებისა, ჭურჭლებისა, გრგებისა, დანებისა, გოკვებისა, ჩაინიკებისა, შო-კოლადისა, კაკასი, დუხებისა, საზონი-სა, შხო კებისა, ცხვირ-სახოცისა, ქა-ღალდისა, კანანდაშებისა, კაღებისა, უნა-გრებისა, სუკრისისა (გემრიელი კლეში-ვინი ზეთისა) და სხვ. საჯგენტო მა-კინტოშის მოსახურებაებს გასასყიდლად კანფეტების და ბატკურის და კამშ. მუ-რანებისა, აგრეთვე ხელქებისა და წინდე-ბისა ნოტინგამდამ. ნამდვილი ჭკავანს გაიარები. (100-44)

ჩაის მცოდნე პირმა და მსურ-ველმა უნდა იყიდოს ჩაი, პირ-ველი მოკრეფილისა ინგლისის მაღალიაში 1 მან. 20 კაპ. და 2 მან. და შეადაროს ჩაის 1 60 კაპ. და 3 მან. ყველგან, ქ. თბილისში და გაიგებთ რა-მდენათ უკეთესი ჩაია ინგლისის მაღალიაში. ამის გარდა მაღა-ზია აძლევს ჩაის წმინდა წო-ნით უქაღალდით და უტყვიოთ. (100-81)

ბაძინა

საკეებაგ ხორაგეულებათა, რომელნიც იყიდებიან თფილისის ბაზრებში, დუქ-ნებში და დაცარებით 1 ნომბრადამ 1 დეკემბრამდის.

- ბამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილის: პირველის ხარისხის—1 გირ. 5 1/2
 - მეორის ,, —1 გირ. 4 კ.
 - მესამის ,, —1 გირ. 3 1/2
- იმვე ფქვილ. თორნეში გამომცხვარი: პირველის ხარისხის—1 გირ. 5 1/2
- მეორის ,, —1 გირ. 4 1/2

- ჰვარის-მამის პური:
 - პირველ ხარის. ლავში 1 გირ. 7 კ.
 - მეორის ,, —1 გირ. 5 1/2
 - მესამის ,, —1 გირ. 5 კ.
- ძროხის ხორცი:
- პირველის ხარისხის —1 გირ. 9 კ.
 - მეორის ,, —1 გირ. 7 კ.
 - სუკი — — —1 გირ. 15 კ.
 - ცხვრის ხორცი — 1 გირ. 9 კ.
- ლორის ხორცი:
- პირველი ხარისხის —1 გირ.
 - მეორის ,, —1 გირ.